

قوانین و مقررات معاملات آنلاین (Online Trading)

برای انجام دادن درست هر کاری لازم است علاوه بر آشنایی با نحوه انجام آن اشراف بر قوانین و مقررات حاکم نیز وجود داشته باشد. معاملات آنلاین نیز از این قاعده مستثنی نیست و آشنایی با مقررات حاکم بر آن از جمله الزامات شروع داد و ستد به صورت آنلاین می‌باشد. لذا در این بخش قوانین و مقررات مرتبط به معاملات آنلاین آمده است:

دستورالعمل اجرایی سفارش‌های الکترونیکی در بورس

دستورالعمل اجرایی سفارش‌های الکترونیکی اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران (مصوب جلسه ۱۳۸۳/۹/۱۴ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار)

دستورالعمل اجرایی سفارش‌های الکترونیکی اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در اجرای ماده (۶) قانون تجارت الکترونیک و آیین‌نامه معاملات در بورس اوراق بهادار تهران، مصوب شورای بورس، مورخ ۱۳۵۵/۱۲/۳، این دستورالعمل برای اجرای مفاد سفارش‌های خرید و یا فروشی است که به صورت الکترونیکی از سوی مشتریان به کارگزاران سازمان ارسال و جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

۱ - دریافت سفارش‌های خرید و فروش الکترونیکی سهام شرکت‌ها و سایر اوراق بهاداری که در بورس اوراق بهادار پذیرفته شده است، منوط به امضای توافق‌نامه‌ای است که متن آن از سوی سازمان بورس تهیه شده و جهت امضا و مبادله بین کارگزار و مشتری، ابلاغ می‌شود.

۲ - حدود اختیارات، وظایف و مسئولیت‌های مشتری و کارگزار در اجرای سفارش خرید یا فروش الکترونیکی براساس آیین‌نامه معاملات بورس و مفاد توافق‌نامه موضوع بند (۱) خواهد بود.

۳ - کارگزاری که با سفارش الکترونیکی به خرید یا فروش اوراق بهادار اقدام می‌نماید، مکلف است قبل از انجام معامله و در جریان امضای توافق‌نامه، هویت مشتری را احراز نموده و تصویر معتبری از مدارک هویت وی و یا اطلاعات شناسنامه‌ای مشتری را اخذ کند. در هر حال، مسئولیت احراز هویت مشتری و مطابقت شخص متقاضی با مشخصات اعلام شده برعهده کارگزار می‌باشد.

۴ - کارگزار باید پس از احراز هویت مشتری نام او را به‌عنوان یکی از کاربران، در سامانه اطلاعاتی خود منظور کند و رمز عبور (Password) منحصر به فردی به مشتری تخصیص دهد. کارگزار موظف است در طراحی سایت، ترتیبی دهد که رمز عبور اولیه در هر زمان توسط مشتری قابل تغییر باشد.

۵ - در هر مورد که امنیت سیستم سفارش الکترونیکی کارگزار به هر دلیل مورد تهدید قرار گیرد، کارگزار موظف است سیستم را متوقف کند و مراتب را به اطلاع سازمان برساند. شروع به کار مجدد سامانه سفارش الکترونیکی کارگزار منوط به تأیید سازمان است. تحویل گواهی‌نامه موقت تجمعی اوراق بهادار منوط به دریافت گواهی‌نامه‌های قبلی همان اوراق می‌باشد.

۶ - مشتری می‌تواند از طریق مراجعه حضوری، گواهی‌نامه موقت اوراق بهاداری را دریافت نماید که از طریق الکترونیکی خریداری کرده است. کارگزار خریدار، در صورت درخواست مشتری، باید گواهی‌نامه یاد شده را در محل کار خود به مشتری تحویل نماید.

۷ - کارگزار در معاملات الکترونیکی می‌تواند اوراق بهادار متعلق به مشتری را که گواهی‌نامه موقت آن در اختیار کارگزاری است، به فروش رساند. فروش الکترونیک اوراق بهاداری که گواهی‌نامه موقت آن در اختیار کارگزار نباشد، مجاز نمی‌باشد.

۸ - در صورت انجام معامله، کارگزار حداقل در پایان هر هفته، می‌بایست گزارشی از صورت وضعیت حساب مشتری، شامل معاملات انجام شده و وجوه دریافتی و پرداختی و نیز فهرستی از موجودی اوراق بهادار و سفارش‌های اجرا نشده خرید و فروش را به‌طور الکترونیک برای مشتری ارسال نماید. کارگزاری که با امضای توافق‌نامه با مشتری، سفارش‌های وی را اجرا می‌کند، باید صورت وضعیت حساب مشتری را حداکثر ظرف ۲۴ ساعت بعد از پایان روزی که معامله‌ای برای مشتری انجام می‌شود، در اختیار وی قرار دهد.

۹ - کارگزاری که در اجرای این دستورالعمل سفارش‌های مشتری را اجرا می‌کند، موظف است داده‌پیام‌های (Data Massage) دریافتی از مشتری را در سامانه اطلاعاتی خود ثبت و نگهداری نماید. براساس این آیین‌نامه مسئولیت حفظ و مراقبت از نام کاربر و رمز عبور برعهده مشتری است.

۱۰ - در صورت بروز اختلاف بین کارگزار و مشتری در خصوص محتوای داده‌پیام‌ها اطلاعات مندرج در سامانه اطلاعاتی کارگزار معتبر و برای طرفین لازم‌الاتباع می‌باشد مشروط بر این که اطلاعات با گزارش‌های دوره‌ای مندرج در ماده (۷) مغایر نباشد.

دستورالعمل اجرایی معاملات برخط

دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب جلسه ۱۳۸۹/۷/۳ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار)

این دستورالعمل به منظور اجرای سفارش‌های خرید و یا فروشی که به صورت برخط (Online) به سامانه معاملاتی ارسال می‌شود، در تاریخ ۱۳۸۹/۷/۳ شامل ماده ۱۹ تبصره و یک پیوست به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید.

ماده ۱: اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی، آئین نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران و دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل و قرارداد پیوست به کار رفته‌اند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

۱. عضو: کارگزار پذیرفته شده در بورس یا فرابورس است که خدمات دسترسی برخط بازار را به مشتری ارائه می‌نماید.
۲. بورس: بورس اوراق بهادار تهران (شرکت سهامی عام) است.
۳. دسترسی برخط بازار: فرآیندی است که طی آن سفارش‌های خرید و فروش و همچنین عملیات تغییر و یا انصراف از آنها توسط مشتری از طریق زیر ساخت دسترسی برخط بازار جهت اجرا به سامانه معاملاتی ارسال می‌شود.
۴. زیرساخت دسترسی برخط بازار: زیر ساختی است که به منظور دسترسی برخط به بازار توسط عضو استقرار یافته و استفاده می‌شود.
۵. سامانه معاملاتی: سیستم رایانه‌ای است که دریافت سفارش‌های خرید و فروش، تطبیق سفارش‌ها و در نهایت اجرای سفارش‌ها از طریق آن صورت می‌گیرد.

۶. سفارش: درخواست خرید یا فروش اوراق بهادار است که توسط مشتری از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار، جهت اجرا به سامانه معاملاتی، ارسال می‌شود.

۷. فرابورس: فرابورس ایران (شرکت سهامی عام) است.

۸. کانون: کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار است.

۹. مشتری: شخص حقیقی یا حقوقی است که متقاضی خرید یا فروش اوراق بهادار از طریق خدمات دسترسی برخط بازار می‌باشد و حائز شرایط مندرج در مواد ۷ و ۸ این دستورالعمل است.

ماده ۲: سفارش‌های ارسالی از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار باید مطابق مقررات، ضوابط معاملاتی و مصوباتی باشد که توسط سازمان تعیین می‌شود.

ماده ۳: زیرساخت دسترسی برخط بازار مورد استفاده عضو باید قبلاً از حیث مواردی از قبیل امنیت، حفظ اطلاعات محرمانه و قابلیت‌های فنی به تأیید سازمان رسیده و امکانات مناسبی را جهت کنترل و نظارت مستمر بر حفظ شرایط فوق در اختیار سازمان قرار دهد.

تبصره ۱: زیر ساخت دسترسی بر خط بازار باید امکان ارائه خدمات دسترسی بر خط بازار را با استفاده از امضای الکترونیک داشته باشد.

تبصره ۲: صدور تأییدیه مندرج در صدر این ماده رافع مسئولیت عضو در خصوص تأمین امنیت و قابلیت‌های فنی زیرساخت دسترسی برخط بازار نمی‌باشد.

ماده ۴: عضو باید در موارد زیر از سازمان مجوز دریافت نماید:

الف: بهره‌برداری از زیرساخت دسترسی برخط بازار،

ب: اعمال تغییراتی در زیرساخت دسترسی برخط بازار مورد استفاده که مطابق مقررات نیازمند اخذ مجوز است،

ج: بهره‌برداری از زیرساخت دسترسی برخط بازار پس از اعمال تغییرات موضوع بند (ب).

تبصره: اخذ مجوز موضوع این ماده، رافع مسئولیت عضو در خصوص رعایت قوانین و مقررات مربوط به معاملات برخط اوراق بهادار نمی‌باشد.

ماده ۵: درخواست اخذ مجوز موضوع ماده ۴ این دستورالعمل باید توسط عضو کتباً و به همراه مستندات مورد نیاز به سازمان ارائه شود. در صورت کامل بودن اطلاعات و مستندات فوق، سازمان نظر خود را مبنی بر پذیرش یا رد درخواست ارائه شده به عضو متقاضی اعلام می‌نماید.

ماده ۶: کلیه مسئولیت‌های قانونی و مقرراتی عضو و کاربران وی در قبال استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار و معاملات انجام شده از این

طریق، بر عهده عضو می‌باشد.

ماده ۷: عضو در صورتی می‌تواند خدمات دسترسی برخط بازار را در اختیار مشتری قرار دهد که مشتری حائز شرایط زیر باشد:

۱. دانش لازم در خصوص فرآیند ورود سفارش از طریق زیر ساخت دسترسی برخط بازار،
  ۲. مهارت لازم در خصوص معامله اوراق بهادار،
  ۳. دانش لازم در خصوص قوانین و مقررات مرتبط با معامله اوراق بهادار،
  ۴. نداشتن منع معاملاتی که توسط سازمان یا سایر مراجع ذیصلاح اعلام شده باشد.
- تبصره ۱: در مورد مشتریان حقوقی، شخص معرفی شده از سوی وی باید حائز شرایط موضوع این ماده باشد.
- تبصره ۲: عضو بمنظور حصول اطمینان از کفایت دانش مشتریان در خصوص معاملات بر خط، باید فرایندهای مستمر آموزشی را جهت به روزرسانی دانش ایشان به صورت حضور یا الکترونیکی مستقر نماید.
- تبصره ۳: سنجش توانایی مشتری از حیث شرایط موضوع این ماده توسط عضو و با مسئولیت وی انجام می‌شود.
- تبصره ۴: نحوه اجرای مفاد این ماده توسط اداره نظارت بر کارگزاران سازمان ابلاغ می‌شود.
- ماده ۸: عضو باید قراردادی را مطابق نمونه پیوست این دستورالعمل، با مشتریان در خصوص استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار منعقد نماید.
- ماده ۹: عضو باید برای مدیریت معاملات بر خط، واحدی مجزا تشکیل داده و شخصی را جهت مدیریت بخش مذکور منصوب نماید. مدیر معاملات بر خط موظف به نظارت مستمر بر مخاطرات ویژه معاملات بر خط و انجام اقدامات کنترلی و نظارتی لازم از جمله الزامات ابلاغی توسط سازمان می‌باشد.

ماده ۱۰: سازمان می‌تواند رعایت محدودیت‌هایی از قبیل موارد زیر را به اعضا ابلاغ نماید:

۱. محدودیت در نوع سفارش
۲. محدودیت در زمان فعالیت
۳. محدودیت فعالیت بر روی نماد معاملاتی، صنعت، بازار خاص یا بازارهای بورس و فرابورس
۴. محدودیت انجام معامله در عرضه های خاص
۵. محدودیت در حجم سفارش
۶. محدودیت در قیمت سفارش
۷. محدودیت معاملاتی برای مشتری خاص یا مشتریان
۸. محدودیت در تعداد مشتریان هر عضو
۹. محدودیت در حجم معاملات مشتریان
۱۰. محدودیت درصد تفاوت قیمت سفارش با دامنه مظنه بازار
۱۱. محدودیت درصد تفاوت قیمت سفارش با قیمت آخرین معامله
۱۲. محدودیت تفاوت قیمت نسبت به معامله قبل برای سفارشات با حجم پایین

تبصره: در صورت اعلام محدودیت جدید علاوه بر موارد موضوع این ماده، عضو مکلف است طی مهلت تعیین شده توسط سازمان امکان اعمال محدودیت را در زیرساخت دسترسی برخط بازار فراهم کند.

ماده ۱۱: زیرساخت دسترسی برخط بازار باید به گونه‌ای باشد که امکان اعمال محدودیت‌های وضع شده توسط سازمان فراهم شود و به صورت پارامتری قابل تنظیم باشد. محدودیت‌های وضع شده باید به صورت لحظه‌ای و برخط در زیرساخت دسترسی برخط بازار اعمال گردد و همزمان به نحو مقتضی اطلاع‌رسانی شود.

ماده ۱۲: سفارش‌هایی که محدودیت‌های موضوع ماده ۱۰ این دستورالعمل در مورد آنها رعایت نشده است نباید توسط زیرساخت دسترسی برخط بازار پذیرفته و به سامانه معاملاتی ارسال شود. در این خصوص ضروری است سوابق این موضوع بصورت الکترونیکی ثبت و نگهداری شده و بلافاصله پیغامی مبنی بر عدم پذیرش سفارش برای مشتری ارسال گردد.

تبصره: رعایت این ماده در خصوص سفارش‌هایی که به دلیل محدودیت‌های وضع شده توسط عضو پذیرفته نمی‌شوند نیز ضروری است.

ماده ۱۳: تمامی سفارشات که جهت اجرا به سامانه معاملاتی ارسال می‌گردد با کد عضو ارائه دهنده خدمات دسترسی برخط بازار و کد مشتری،

ثبت خواهند شد.

ماده ۱۴: عضو موظف است کلیه سوابق تراکنش‌های دریافتی از مشتری و ارسالی به وی را در زیرساخت دسترسی برخط بازار خود نگهداری و حسب درخواست به سازمان ارایه نماید.

ماده ۱۵: در صورت وقوع هرگونه تخلف از قوانین و مقررات بازار اوراق بهادار از جمله مواد این دستورالعمل و یا به منظور پیشگیری از تخلفات، سازمان می‌تواند اقدامات زیر را به تنهایی یا توأمان انجام دهد:

۱. تعلیق و یا توقف امکان دسترسی برخط بازار متعلق به عضو،

۲. الزام عضو به تعلیق و یا توقف امکان استفاده از دسترسی برخط بازار برای یک یا چند مشتری و یا نمایندگان آنها.

ماده ۱۶: عضو نمی‌تواند بابت آرایه خدمات دسترسی برخط بازار، وجهی علاوه بر کارمزدهای مصوب سازمان از مشتری دریافت نماید.

ماده ۱۷: استفاده از زیرساخت دسترسی برخط بازار جهت معامله برای مشتریان توسط نمایندگان و شعب عضو منوط به اخذ مجوزهای لازم از بورس یا فرابورس می‌باشد. الزامات و شرایط ایجاد و نگهداری شعبه، نمایندگی و دفتر پذیرش که در سایر مقررات بیان شده یا می‌شود همچنان لازم الاجرا است.

ماده ۱۸: عضو باید رویه‌های معامله از طریق سیستم معاملات برخط بازار، محدودیت‌ها، شرایط و مخاطرات مربوط به این نوع معاملات را از طریق سایت رسمی خود به اطلاع عموم رسانده و هرگونه تغییر در موارد فوق را بلافاصله اعلام نماید.

ماده ۱۹: عضو جهت مدیریت حوادث پیش‌بینی نشده در معاملات برخط اوراق بهادار، از جمله قطعی برق، شبکه مخابراتی و اینترنت، باید رویه‌های مشخصی را اتخاذ نموده و به اطلاع مشتریان خود برساند.

بخشنامه نحوه اجرای ماده « ۷ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران »

این بخشنامه در راستای اجرای ماده ۷ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران به منظور تعیین نحوه سنجش

توانایی مشتریان توسط اعضا از نظر دانش، مهارت و صلاحیت قانونی لازم جهت تأیید صلاحیت حرفه‌ای آنان برای استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار در ۷ ماده و ۱ تبصره تدوین گردیده است.

ماده ۱. اصطلاحات و واژه‌هایی که در دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این بخشنامه به کار رفته‌اند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

داوطلب: منظور شخص حقیقی یا نماینده شخص حقوقی متقاضی خدمات دسترسی برخط بازار می‌باشد که دارای حداقل ۱۸ سال تمام و مدرک تحصیلی دیپلم متوسطه بوده و به تشخیص عضو تجربه لازم را برای انجام معاملات دارا باشد. صلاحیت حرفه‌ای: شرایطی است که داوطلب پس از احراز آن طبق مفاد این بخشنامه می‌تواند از خدمات دسترسی برخط بازار استفاده نماید.

ماده ۲. مدیریت معاملات برخط عضو، مسئول بررسی و تأیید صلاحیت حرفه‌ای داوطلب استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار می‌باشد. ایفای مسئولیت مزبور توسط مدیریت معاملات برخط، رافع مسئولیت عضو در خصوص تأیید صلاحیت حرفه‌ای داوطلب نخواهد بود.

ماده ۳. مدیریت معاملات برخط عضو موظف است درخواست کتبی یا الکترونیکی داوطلب را دریافت نموده و به دلیل مخاطرات ویژه معاملات برخط، از شناسایی کامل مشتری موضوع بخشنامه شماره ۱۱۰۱۰۰۲۱ ابلاغ شده طی نامه شماره ۸۵۶۷۵ / ۱۲۱ مورخ ۲۰/۰۷/۱۳۸۸ مدیریت نظارت بر کارگزاران اطمینان حاصل نماید و در صورت ممنوع معامله نبودن وی، زمان مصاحبه را به وی اطلاع دهد. در صورت احراز ممنوع

المعامله بودن داوطلب، تقاضای وی رد و موضوع به وی اطلاع داده خواهد شد. فاصله زمانی دریافت مدارک تا انجام مصاحبه، عل یا اصول نباید بیش از ۱۰ روز کاری باشد.

ماده ۴. ارزیابی صلاحیت حرفه‌ای داوطلب توسط مدیریت معاملات برخط و از طریق مصاحبه شفاهی و یا آزمون کتبی صورت می‌پذیرد. فرآیند مصاحبه باید مستند گردیده و توسط عضو نگهداری شود. ارزیابی هریک از مشتریان طبق این فرآیند باید در مستندات عضو نگهداری شود و حسب درخواست سازمان ارائه گردد. تبصره: روش ارزیابی موضوع این ماده، توسط هیئت مدیره عضو تصویب می‌شود.

ماده ۵. عضو قبل از ارزیابی صلاحیت حرفه‌ای داوطلب، باید حداقل منابع آموزشی زیر را به داوطلب ارائه کرده و در صورت لزوم، مهارت‌های لازم را به وی آموزش دهد: راهنمای کاربری نرم افزار معاملات برخط عضو؛ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران و بخشنامه‌های مرتبط با آن؛ آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های نحوه انجام معاملات در بورس و فرابورس؛ راهنمای نحوه سرمایه‌گذاری در بورس.

ماده ۶. در صورتیکه داوطلب امتیازات لازم را در خصوص ارزیابی موضوع ماده ۴ اخذ نموده و منع معاملاتی اعلام شده توسط سازمان یا سایر مراجع ذیصلاح نداشته باشد، مدیریت معاملات برخط حداکثر ظرف مدت ۳ روز کاری پس از تکمیل مدارک لازم شامل فرم تعهدنامه پیوست و تنظیم قرارداد، امکان استفاده از خدمات دسترسی برخط را در اختیار وی قرار می‌دهد. تبصره: در صورتی که داوطلب سابقه نقض مقررات یا عدم ایفای تعهدات نزد اعضا یا سازمان را داشته باشد، عضو می‌تواند علی‌رغم احراز تمامی شرایط فوق، خدمات استفاده از دسترسی برخط بازار را به داوطلب ارائه ننموده یا ارائه آن را منوط به ایفای تعهدات قبلی وی نماید.

ماده ۷. در صورت رد صلاحیت حرفه‌ای داوطلب، عضو باید مراتب را حداکثر ظرف سه روز کاری پس از انجام مصاحبه به صورت کتبی یا الکترونیکی به وی اطلاع دهد. بررسی دوباره احراز شرایط داوطلب جهت استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار مستلزم ارائه درخواست مجدد وی می‌باشد.

محدودیت‌های موضوع ماده «۱۰ دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران»

محدودیت در نوع سفارشات: سفارشات مجاز برای مشتریان بر خط، از لحاظ قیمتی سفارش Limit از لحاظ زمانی بدون محدودیت (شامل Date, Day, ... و Open) می‌باشد.

محدودیت در حجم سفارش: در حال حاضر محدودیتی جهت حجم سفارش علاوه بر محدودیت های عادی هسته معاملات وجود ندارد. محدودیت در زمان معاملات:

الف. ساعت ورود سفارش از ۸:۳۰ لغایت ۱۲:۰۰ می‌باشد.

ب. مشتریان معاملات بر خط در زمان حراج نمادهای بازگشایی شده امکان ورود سفارش ندارند.

ج. مشتریان معاملات بر خط در ۱۰ دقیقه پایانی دوره پیش گشایش (۸:۵۰ الی ۹:۰۰) امکان حذف سفارشات را ندارند.

د. مشتریان معاملات بر خط در ۵ دقیقه پایانی معاملات (۱۱:۵۵ الی ۱۲:۰۰) امکان ورود سفارشات Day را ندارند.

محدودیت در عرضه‌های خاص:

الف. در روزهای عرضه اولیه

اگر بورس اعلام نماید که مشتریان برخط حق معامله ندارند، باید بر روی نماد عرضه اولیه مسدود گردند. اگر بورس سهمیه‌ای در این خصوص اعلام کند، حداکثر حجم خرید مشتری بر روی نماد عرضه اولیه متناسب با اعلام بورس محدود گردد. در عرضه اولیه امکان تغییر قیمت سفارش خرید نسبت به بهترین مظنه برای مشتریان برخط وجود ندارد. ب. مشتریان برخط حق رقابت و انجام معامله عمده را ندارند.

محدودیت‌های قیمتی سفارش:

الف. درصد تفاوت مجاز قیمت سفارش با دامنه مظنه بازار:

قیمت سفارش خرید حداکثر یک درصد بیشتر از بهترین مظنه خرید بازار

قیمت سفارش فروش حداکثر یک درصد کمتر از بهترین مظنه فروش بازار

در صورتی که سفارش خرید یا فروش در محدوده نوسان قیمت روزانه، در زمان ورود سفارش مشتری وجود نداشته باشد، محدودیت مذکور اعمال نمی‌شود.

ب. درصد تفاوت مجاز قیمت سفارش با آخرین قیمت معامله:

در صورتی که حجم سفارش وارده کوچکتر یا مساوی ۱۰۰۰ سهم یا حق تقدم خرید سهم باشد، تفاوت قیمت سفارش خرید یا فروش با آخرین

قیمت معامله حداکثر یک درصد می‌تواند باشد. این محدودیت بین ساعت ۹:۰۰ الی ۱۲:۰۰ اعمال می‌گردد.

در صورتی که معامله ای در روز جاری انجام نشده باشد، مبنای قیمت آخرین معامله، قیمت پایانی روز قبل است.

نمونه قرارداد معاملات آنلاین و تعهدنامه مربوطه

قرارداد استفاده از خدمات عضو جهت انجام معاملات برخط اوراق بهادار

مصوب کمیته تدوین مقررات

قرارداد حاضر بین شرکت کارگزاری و مشتری به شرح ذیل منعقد گردید. تعاریف دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران در این قرارداد به همان مفاهیم به کار رفته است.

ماده ۱: طرفین قرارداد

این قرارداد بین شرکت کارگزاری به مشخصات جدول زیر که از این پس در این قرارداد "عضو" نامیده می‌شود:

نام عضو:	شماره ثبت:
تاریخ ثبت:	محل ثبت:
شماره ثبت نزد سازمان بورس:	شماره تلفن دفتر مرکزی:
شماره فاکس دفتر مرکزی:	کدپستی:
نام، نام‌خانوادگی و سمت آخرین صاحبان امضاء مجاز:	شماره و تاریخ روزنامه رسمی:
۱ - خانم / آقای	روزنامه رسمی شماره
سمت:	مورخ / / ۱۳
۱ - خانم / آقای	
سمت:	
آدرس دفتر مرکزی:	

و مشتری حقیقی یا حقوقی به مشخصات جداول متناسب زیر که از این پس در این قرارداد "مشتری" نامیده می‌شود:

الف) برای اشخاص حقیقی ایرانی:

نام و نام خانوادگی:	جنسیت: ☐ مرد ☐ زن
کد مالکیت:	تاریخ دریافت کد مالکیت:
نام پدر:	تاریخ تولد: روز / ماه / سال:
محل تولد:	کد ملی:
شماره شناسنامه:	محل صدور شناسنامه:
شماره سریال شناسنامه:	شماره تلفن منزل با کد شهر:
شماره تلفن محل کار با کد شهر:	شماره تلفن همراه:
نام و کد بانک:	شماره حساب بانکی:
آدرس پست الکترونیکی:	
آدرس منزل:	
آدرس محل کار:	

ب) برای اشخاص حقوقی ایرانی:

نام:	شماره ثبت:
تاریخ ثبت:	محل ثبت:
کد مالکیت:	شناسه ملی:
شماره تلفن دفتر مرکزی:	شماره فاکس دفتر مرکزی:
نام، نام خانوادگی و سمت آخرین صاحبان امضاء مجاز:	شماره و تاریخ روزنامه رسمی:
۱ - خانم / آقای سمت:	روزنامه رسمی شماره
۱ - خانم / آقای سمت:	مورخ / / ۱۳
نام و کد بانک:	شماره حساب بانکی:
آدرس پست الکترونیکی:	
نوع شخصیت حقوقی:	

آدرس دفتر مرکزی:

ج) برای اشخاص خارجی (حقیقی / حقوقی):

نام:	تابعیت:
شماره پاسپورت / شماره ثبت:	شماره سرمایه‌گذار خارجی:
شماره تلفن محل کار / شماره تلفن دفتر مرکزی:	نام و کد بانک:
شماره حساب بانکی:	آدرس پست الکترونیکی:
آدرس محل کار / آدرس دفتر مرکزی در ایران:	
آدرس محل کار / آدرس دفتر مرکزی در خارج از کشور:	

به شرح مواد آتی منعقد گردید.

ماده ۲: موضوع قرارداد

استفاده از خدمات معاملات برخط (online) اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و یا فرابورس ایران

ماده ۳: مدت قرارداد

این قرارداد از تاریخ ..... / ..... / ۱۳..... به مدت دو سال معتبر است.

ماده ۴: حقوق و تعهدات عضو

۴ - ۱ - عضو باید نام کاربر و رمز عبور استفاده از سامانه معاملاتی را برای انجام معاملات برخط، به صورت محرمانه و چاپی ظرف حداکثر یک هفته پس از امضای این قرارداد، در اختیار مشتری قرار دهد و ارایه خدمات آغاز گردد.

۴ - ۲ - عضو متعهد به ثبت و نگهداری کلیه سوابق تراکنش‌های دریافتی از مشتری و ارسال به وی در زیرساخت دسترسی برخط بازار خود می‌باشد.

۴ - ۳ - اعمال هرگونه محدودیت بر معاملات مشتری توسط عضو بایستی مستند به این قرارداد و قوانین و مقررات بازار سرمایه باشد. در صورت اعمال این محدودیت‌ها، عضو مسئولیتی در قبال خسارات وارده نخواهد داشت.

۴ - ۴ - عضو متعهد است امکان ارایه خدمات پشتیبانی زیرساخت دسترسی برخط بازار را فراهم نموده و روش‌های ارایه آن را در سایت رسمی خود اعلام کند و حسب درخواست مشتری، جهت رفع مشکل اقدام نماید.

۴ - ۵ - عضو حق ورود سفارش جدید برای مشتری یا تغییر، تعلیق و حذف سفارش‌های وارد شده توسط مشتری را در چارچوب قوانین و مقررات و با دستور مشتری دارا می‌باشد.

۴ - ۶ - عضو متعهد است در چارچوب قوانین و مقررات، داده‌ها و اطلاعات شخصی مشتری را محرمانه نگه دارد.

۴ - ۷ - عضو متعهد است از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار، همواره آخرین وضعیت حساب و سوابق معاملات مشتری را در اختیار وی قرار دهد و در صورت اعلام مغایرت از سوی مشتری، نسبت به بررسی موضوع و اعلام نتیجه بررسی به وی اقدام نماید. بدیهی است اعلام مغایرت، نافی مسئولیت مشتری در صورت عدم توجه به نظامات قراردادی و قوانین و مقرراتی نخواهد بود.

- ۴ - ۸ - در راستای اجرای این قرارداد، حداقل موارد زیر از طریق وب سایت عضو به اطلاع سرمایه گذاران رسانده می شود:
- اطلاعات حساب مشتری نزد عضو شامل جزئیات خرید و فروش، واریز، برداشت و مانده حساب؛
  - رویه دریافت سفارش ها، پردازش و اجرای سفارش ها و همچنین پایایی و تسویه معاملات از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار؛
  - رویه های مدیریت حوادث پیش بینی نشده در معاملات برخط اوراق بهادار از جمله قطعی برق، شبکه مخابراتی و اینترنت؛
  - در خصوص قطعی دسترسی برخط بازار، اعلام موضوع قبل از وقوع در موارد قابل پیش بینی و بلافاصله پس از وقوع در موارد غیرقابل پیش بینی از طریق پست الکترونیکی یا به روش مقتضی دیگر؛
  - اطلاع رسانی لازم در مورد نحوه مدیریت سفارش ها در زمان تعلیق یا محرومیت عضو از انجام معاملات؛
  - رویه هایی برای حذف سفارش های ثبت شده در زمانی که امکان دسترسی برخط بازار وجود نداشته باشد؛
  - اعلام قوانین و مقررات جدید و محدودیت های ابلاغی توسط سازمان در خصوص انجام معاملات برخط.

ماده ۵: تعهدات مشتری

- ۵ - ۱ - مشتری باید گواهی نامه های موقت صادره اوراق بهاداری که قصد فروش آنها را دارد، حسب درخواست عضو در اختیار وی قرار دهد.
- ۵ - ۲ - مشتری باید اطلاعات و مستندات لازم را جهت احراز هویت به عضو ارائه نماید.
- ۵ - ۳ - مشتری تعهد می کند از انجام هرگونه معامله که منجر به نقض قوانین و مقررات گردد از جمله معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی و دستکاری بازار خودداری نماید.
- ۵ - ۴ - مشتری باید شماره حساب بانکی را در بانکی که عضو اعلام می نماید، جهت دریافت وجوه ارائه نماید. هرگونه پرداخت به مشتری صرفاً از طریق واریز وجه به همان حساب که به نام مشتری است امکان پذیر می باشد.
- ۵ - ۵ - مشتری متعهد است سفارش های خرید و فروش روزانه خود را در چارچوب قوانین و مقررات و سقف های اعلامی توسط سازمان به سامانه معاملات برخط ارسال کند.
- ۵ - ۶ - مشتری متعهد به تغییر رمز عبور و سایر کدهای دسترسی قابل تغییر خود در فواصل زمانی حداکثر ..... ماهه (حداکثر سه ماهه) می باشد. در صورت عدم تغییر، هرگونه مسئولیت ناشی از افشای رمز عبور بر عهده مشتری می باشد.
- ۵ - ۷ - مشتری مسئولیت تبعات ناشی از استفاده نادرست از خدمات نرم افزاری سامانه معاملات برخط اوراق بهادار را بر عهده می گیرد.
- ۵ - ۸ - در صورت عدم استفاده مشتری به مدت ۹۰ روز متوالی از حساب کاربری خود، عضو دسترسی مشتری را غیرفعال خواهد نمود. فعال شدن دسترسی مستلزم مراجعه مشتری به عضو می باشد.
- ۵ - ۹ - مشتری متعهد می شود، اصول امنیت سخت افزاری و نرم افزاری و محافظت از اطلاعات از جمله استفاده از نرم افزارهای ضد ویروس مناسب، محافظت از شناسه کاربر، کلیدواژه ها، کدهای رمزی و کلیه اطلاعات دریافتی از عضو را به منظور جلوگیری از دسترسی های غیرمجاز به سامانه، رعایت نماید.
- ۵ - ۱۰ - مشتری متعهد می گردد، زیرساخت دسترسی برخط بازار را وسیله آموزش اشخاص ثالث قرار ندهد.
- ۵ - ۱۱ - مشتری متعهد به پرداخت وجه معامله و کارمزدهای مربوطه در چارچوب قوانین و مقررات می باشد.
- ۵ - ۱۲ - مشتری متعهد می گردد از قوانین و مقررات و شرایط اعلامی عضو در چارچوب قوانین و مقررات مربوط به معاملات برخط پیروی کند.
- ۵ - ۱۳ - مشتری متعهد است در هر بار ورود به سامانه معاملات برخط، اطلاعات مربوط به خرید و فروش اوراق بهادار از طریق زیرساخت دسترسی برخط بازار را کنترل و در صورت مغایرت، در اسرع وقت به عضو اطلاع دهد.
- ۵ - ۱۴ - مشتری مسئول کنترل حساب های خود بوده و موارد زیر را فوراً به صورت الکترونیکی به عضو اطلاع می دهد:
- هرگونه سرقت یا استفاده غیر مجاز از رمز عبور، نام کاربری و شماره (های) حساب و نیز هرگونه احتمال وقوع آن؛
  - هرگونه عدم دریافت تأییدیه ثبت سفارش؛
  - دریافت تأییدیه ثبت سفارش یا معامله ای که مشتری دستور آن را صادر نکرده است؛
  - هرگونه اطلاعات نادرست در موجودی حساب مشتری، سید دارایی ها یا اطلاعات معاملات.
- ۵ - ۱۵ - مشتری مجاز به هیچ گونه دخل و تصرف در زیرساخت دسترسی برخط بازار و نحوه دسترسی به آن به هر دلیل از جمله به منظور

هرگونه بهره‌برداری تجاری یا غیرتجاری توسط خود یا به واسطه دیگری نیست و نمی‌تواند حق استفاده از این خدمات را به شخص دیگری واگذار کند.

۵ - ۱۶ - مشتری اقرار می‌نماید که از دانش کافی در خصوص قوانین و مقررات معاملاتی و سایر قوانین و مقررات مرتبط با بازار سرمایه و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات در رابطه با استفاده از خدمات معاملات برخط برخوردار بوده، آموزش‌های لازم را در مورد نحوه استفاده از این خدمات دیده و خود را ملزم به رعایت آنها می‌داند.

۵ - ۱۷ - مشتری متعهد است اختیارات، اطلاعات و دسترسی‌های لازم جهت بازرسی و نظارت بر زیرساخت دسترسی برخط بازار را حسب درخواست سازمان، بورس، عضو یا نمایندگان ایشان ارایه نماید.

ماده ۶: حدود مسئولیت طرفین

۶ - ۱ - تنها دارنده نام کاربری و رمز عبور، مشتری است. مسئولیت استفاده و حفاظت از رمز عبور و نام کاربری و نیز مسئولیت انجام هرگونه معامله در این حساب که از طریق نام کاربری و یا رمز عبور مشتری صورت می‌گیرد بر عهده وی می‌باشد. مشتری همچنین مسئول خسارت‌هایی است که در نتیجه عدم رعایت قوانین و مقررات و مفاد این قرارداد توسط وی حادث شود.

۶ - ۲ - عضو مسئول حوادثی که خارج از حیطه اختیار و بدون تقصیر وی رخ می‌دهد، نمی‌باشد.

۶ - ۳ - در صورتی که به واسطه اعمال حقوق متعلق به عضو در این قرارداد، مشتری متحمل ضرر و زیان گردد، عضو مسئول جبران خسارت‌های وارده نخواهد بود.

۶ - ۴ - انعقاد این قرارداد به منظور ارایه خدمات دسترسی برخط بازار از سوی عضو به مشتری می‌باشد و شامل ارایه سایر خدمات از قبیل خدمات مشاوره سرمایه‌گذاری، قانونی، مالیاتی، مالی و حسابداری نخواهد بود.

۶ - ۵ - عضو مسئولیتی در قبال سودآوری و مخاطرات انجام معاملات برخط توسط مشتری ندارد.

ماده ۷: قابلیت استناد داده پیام‌ها

داده‌پیام‌ها و سوابق کلیه تراکنش‌های دریافتی از مشتری و ارسالی به وی که با رعایت قوانین و مقررات و در چارچوب مفاد این قرارداد ایجاد و نگهداری شده است در حکم اسناد معتبر و قابل استناد در مراجع قضایی و حقوقی می‌باشد. در صورت بروز اختلاف بین عضو و مشتری در خصوص این سوابق و داده‌پیام‌ها، اطلاعات مندرج در زیرساخت دسترسی برخط بازار عضو، معتبر و برای طرفین لازم‌الاتباع است.

ماده ۸: انحلال قرارداد

قرارداد مطابق ماده ۱۰ قانون مدنی منعقد شده و صرفاً در شرایط زیر پایان می‌یابد:

۸ - ۱ - در صورت اعلام مشتری مبنی بر فسخ قرارداد و پس از تسویه کلیه دیون و تعهدات ناشی از معاملات برخط وی نزد عضو، قرارداد فسخ می‌شود.

۸ - ۲ - در صورت تخلف مشتری از قوانین و مقررات مربوطه و با اعلام مراجع ذیصلاح، قرارداد منفسخ می‌شود. در این صورت عضو موظف است مراتب را به مشتری اطلاع دهد.

۸ - ۳ - در صورت تعلیق به مدت بیش از یکماه یا لغو مجوز عضو، قرارداد منفسخ می‌شود.

۸ - ۴ - در صورتی که در اثر بروز حوادث قهری، امکان ایفای تمام یا بخشی از تعهدات هر یک از طرفین به موجب این قرارداد وجود نداشته و وضعیت مذکور به مدت بیست روز کاری ادامه یابد، هر یک از طرفین حق فسخ قرارداد را دارند.

ماده ۹: حل اختلاف

با توجه به حاکمیت قانون بازار اوراق بهادار بر اختلافات ناشی از معاملات در این بازار، حل اختلاف طرفین این قرارداد در صورت عدم حصول توافق از طریق مذاکره فیما بین، مطابق ماده ۳۶ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ صورت می‌گیرد.

ماده ۱۰: تغییر قرارداد

این قرارداد در ۱۰ ماده و دو نسخه تنظیم گردیده و در تاریخ ..... به امضای طرفین رسیده است. هرگونه تغییر در مفاد آن، منوط به تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار می‌باشد. در صورتی که در قوانین و مقررات مربوط به معاملات برخط، تغییراتی حاصل شود که تغییر در شرایط و مفاد قرارداد حاضر را ایجاد نماید، تغییرات مذکور، بدون نیاز به توافق ثانوی جزء لاینفک این قرارداد خواهد بود.

مهر* و امضای مشتری   مهر و امضای عضو

[تمام صفحات قرارداد باید توسط طرفین مهر و امضا شود.]

رویه انجام معاملات برخط در کارگزاری خبرگان سهام

- ارایه درخواست مشتریان جهت انجام معاملات برخط به مدیر معاملات برخط
- مدیریت معاملات برخط، مسئول بررسی و تأیید صلاحیت حرفه‌ای داوطلب استفاده از خدمات دسترسی برخط می‌باشد.
- مشتریان درخواست کننده نباید ممنوع معامله باشند.
- تعیین میزان آشنایی سرمایه گذار با بورس و معاملات اوراق بهادار توسط مدیر معاملات آنلاین و تأیید صلاحیت نامبرده از طریق برگزاری آزمون صورت می‌پذیرد، کلیه مستندات در این خصوص نگهداری شود.
- همراه داشتن اصل آخرین مدرک تحصیلی (حداقل دیپلم)
- تکمیل و امضاء فرم قرارداد معاملات برخط و تعهدنامه مشتریان متقاضی استفاده از سامانه معاملات برخط
- ارائه کد کاربری و کلمه عبور به مشتریان در داخل پاکت در بسته و دریافت تاییدیه از مشتری صورت پذیرد.
- در صورت رد صلاحیت حرفه‌ای مشتریان، مدیرمعاملات برخط باید مراتب را حداکثر ظرف سه روز کاری پس از انجام مصاحبه به صورت کتبی یا الکترونیکی به وی اطلاع دهد. بررسی دوباره ی احراز شرایط مشتریان جهت استفاده از خدمات دسترسی برخط بازار مستلزم ارایه ی درخواست مجدد وی می‌باشد.